

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **Bc. S. M.**, zast. Mgr. Leonidem Kushnarenkem, advokátem se sídlem Politických vězňů 21, Praha 1, proti žalované: **Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie,** se sídlem Olšanská 2, Praha 3, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 18. 2. 2016, č. j. CPR-1693-2/ČJ-2016-930310-V234, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 4. 2016, č. j. 4 A 25/2016 - 37,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností se žalobce domáhá zrušení v záhlaví označeného usnesení Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“), kterým byla odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 2. 2016, č. j. CPR-1693-2/ČJ-2016-930310-V234 (dále též „přezkoumávané rozhodnutí“). Žalovaný tímto rozhodnutím zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. města Prahy, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 14. 12. 2015, č. j. KRPA-409148-30/ČJ-2015-000022, ve věci správního vyhoštění.

Krajský soud dospěl při zkoumání podmínek řízení k závěru, že žaloba byla podána opožděně, neboť byla soudu doručena až dne 18. 3. 2016, ačkoliv přezkoumávané rozhodnutí bylo předcházejícímu právnímu zástupci žalobce Mgr. Juraju Koprdovi, advokátovi, doručeno již dne 19. 2. 2016. Podle § 172 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců"), přitom žaloba proti správnímu rozhodnutí o vyhoštění musí být podána do 10 dnů od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni. Na závěru o opožděnosti žaloby nemůže dle názoru městského soudu ničeho změnit ani skutečnost, že dne 11. 2. 2016 došlo na základě vzájemné dohody žalobce a Mgr. Koprdy k ukončení právního zastoupení v řízení o správním vyhoštění, neboť tato okolnost byla žalované oznámena až dne 22. 2. 2016; ukončení zastoupení se tudíž s ohledem na ustanovení § 28 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř."), stalo vůči žalované účinným až dne 22. 2. 2016. Pro počítání lhůty pro podání žaloby bylo proto rozhodující doručení přezkoumávaného rozhodnutí Mgr. Koprdovi dne 19. 2. 2016.

Proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 4. 2016, č. j. 4 A 25/2016 – 37 (dále též „napadené usnesení"), podal žalobce (dále jen „stěžovatel") dne 26. 4. 2016 kasační stížnost, v níž současně uplatnil návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Stěžovatel zejména zdůraznil, že dne 11. 2. 2016 došlo k ukončení jeho právního zastoupení Mgr. Koprdou, přičemž jmenovaný zástupce o této skutečnosti informoval žalovanou opožděně. Dne 19. 2. 2016 doručila žalovaná Mgr. Koprdovi přezkoumávané rozhodnutí. Stěžovatel je názoru, že Mgr. Koprda vůbec neměl rozhodnutí převzít, nýbrž je odmítnout a neprodleně žalované sdělit, že už není právním zástupcem stěžovatele, což však neučinil. Toto pochybení nicméně nemůže jít k tíži stěžovatele. Z popsaných důvodů a rovněž i s přihlédnutím k ustanovením § 436 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, nelze souhlasit s tím, že přezkoumávané rozhodnutí bylo stěžovateli řádně doručeno dne 19. 2. 2016.

Stěžovatel má dále za to, že analogická aplikace § 28 odst. 2 o. s. ř., je v posuzovaném případě nepřípustná, neboť soudu se nemuselo v této věci nic oznamovat a zákon č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád"), podobnou situaci neupravuje.

Stěžovatel navíc poukazuje na skutečnost, že v době převzetí přezkoumávaného rozhodnutí Mgr. Koprdou byl jeho zdravotní stav nepříznivý, neboť byl postižen epileptickým záchvatem, v jehož důsledku utrpěl úraz a byl hospitalizován. Uvedl taktéž, že pokud by mu přezkoumávané rozhodnutí bylo doručeno správně, neprodleně by využil opravné prostředky k ochraně svých práv, jelikož po vydání rozhodnutí uzavřel registraci se svým partnerem – občanem České republiky – a z tohoto důvodu požádal o přechodný pobyt na území České republiky. Skutečnost, že se ke své sexuální orientaci přihlásil až poté, kdy mu hrozilo správní vyhoštění, je dle jeho názoru logická, neboť vyrůstal v muslimské zemi, kde je homosexualita potírána, a mohla by mu tak hrozit i smrt. Pod vlivem muslimského náboženství se za svoji orientaci styděl a nezmínil se o ní nikdy nikomu. Stěžovatel současně upozornil, že v poslední době se v Náhorním Karabachu rozpoutala válka, v níž proti sobě bojují vojska Ázerbájdžánu a Arménie. Pokud by byl vyhoštěn, musel by nastoupit do armády a bojovat, což je v rozporu s jeho přesvědčením. S ohledem na uvedené stěžovatele navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná se ve svém vyjádření ze dne 16. 5. 2016 ztotožnila se závěry městského soudu. Vzhledem k tomu, že tvrzení o uzavření registrovaného partnerství je obsaženo prvně až v kasační stížnosti, odkázala žalovaná na § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."), dle něhož při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Navrhla proto, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud nejdříve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 102 věta první s. ř. s.), je přípustná (§ 102 věta druhá a § 104 s. ř. s.) a stěžovatel je řádně zastoupen (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Usnesením ze dne 8. 6. 2016, č. j. 3 Azs 99/2016 – 16, Nejvyšší správní soud stěžovatelův návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zamítl.

Důvodnost kasační stížnosti hodnotil stěžovatel v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud úvodem předesílá, že stěžovatel v projednávané věci napadl kasační stížností usnesení městského soudu o odmítnutí žaloby, přičemž takovou kasační stížnost lze opřít pouze o důvody nezákonnosti tohoto rozhodnutí dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy o argumenty, proč neměla být žaloba odmítnuta a měla být namísto toho meritorně posouzena (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 – 98, publ. pod č. 625/2005 Sb. NSS; všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu uvedená v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz).

Jelikož kasační stížnost v daném případě nesměřuje proti meritornímu rozhodnutí, nemůže se ani Nejvyšší správní soud zabývat věcí samou, tj. otázkou zákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí žalované. Předmětem posouzení Nejvyššího správního soudu v daném řízení může být toliko otázka, zda krajský soud postupoval správně, když žalobu stěžovatele odmítl.

Podstatou projednávané věci je tak posouzení otázky, zda žaloba stěžovatele byla podána opožděně, a s tím související otázky, zda přezkoumávané rozhodnutí bylo stěžovateli řádně doručeno prostřednictvím jeho dosavadního právního zástupce Mgr. Koprdy dne 19. 2. 2016. Pro posouzení těchto otázek zjistil Nejvyšší správní soud z obsahu spisů následující rozhodné skutečnosti:

Stěžovatel byl v řízení o správním vyhoštění zastoupen Mgr. Jurajem Koprdou, advokátem, na základě plné moci ze dne 15. 12. 2015 (viz č. l. 33 spisu správního orgánu prvního stupně). Jmenovanému zástupci bylo dne 19. 2. 2016 doručeno přezkoumávané rozhodnutí (viz doručenka na č. l. 34 spisu žalované). Žalované bylo poté dne 22. 2. 2016 prostřednictvím Mgr. Koprdy doručeno oznámení o ukončení právního zastoupení stěžovatele (viz otisk podacího razítka na č. l. 36 spisu žalované). Stejného dne doručil Mgr. Koprda žalované též kopii dohody o ukončení právního zastoupení, uzavřenou se stěžovatelem dne 11. 2. 2016, a dále žalovanou požádal, aby přezkoumávané rozhodnutí

doručila přímo stěžovateli (viz č. l. 37 a 38 spisu žalované). Žalované byla následně dne 29. 2. 2016 doručena informace o převzetí právního zastoupení stěžovatele jeho současným advokátem, Mgr. Leonidem Kushnarenkem, spolu s žádostí o zaslání dokumentů, které byly po ukončení předcházejícího zastoupení zaslány Mgr. Koprdovi (viz č. l. 40 a 41 spisu žalované). Žalovaná na tuto žádost reagovala přípisem ze dne 2. 3. 2016, v němž konstatovala, že ve věci již bylo pravomocně rozhodnuto, když přezkoumávané rozhodnutí bylo dne 19. 2. 2016 doručeno Mgr. Koprdovi s tím, že informace o ukončení právního zastoupení stěžovatele jmenovaným zástupcem byla žalované sdělena až dne 22. 2. 2016 (viz č. l. 42 spisu žalované). Stěžovatel následně dne 18. 3. 2016 podal proti přezkoumávanému rozhodnutí u Městského soudu v Praze žalobu (viz otisk podacího razítka na č. l. 1 soudního spisu).

Podle § 33 odst. 2 správního řádu, jenž se v řízení o správním vyhoštění použije subsidiárně na základě § 1 odst. 2 téhož zákona ve spojení s § 168 zákona o pobytu cizinců, platí, že„[ú]*častník si může zvolit zmocněnce. Zmocnění k zastoupení se prokazuje písemnou plnou mocí. Plnou moc lze udělit i ústně do protokolu. V téže věci může mít účastník současně pouze jednoho zmocněnce.*“

Podle § 34 odst. 2 téhož zákona „[s] *výjimkou případů, kdy má zastoupený něco v řízení osobně vykonat, doručují se písemnosti pouze zástupci. Doručení zastoupenému nemá účinky pro běh lhůt, nestanoví-li zákon jinak.*“

Podle § 28 odst. 2 o. s. ř. „[o]*dvolání plné moci účastníkem nebo její výpověď zástupcem jsou vůči soudu účinné, jakmile mu byly účastníkem nebo zástupcem oznámeny; vůči jiným účastníkům řízení jsou účinné, jakmile jim byly oznámeny soudem.*“

Podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. „[n]*estanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh byl podán předčasně nebo opožděně.*“

Podle § 72 odst. 1 téhož zákona „[ž]*alobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou.*“

Podle § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců „[ž]*aloba proti správnímu rozhodnutí o vyhoštění musí být podána do 10 dnů od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni. Zmeškání lhůty nelze prominout.*“

Mezi účastníky řízení není sporu o tom, že k ukončení právního zastoupení stěžovatele Mgr. Koprdou došlo uzavřením dohody o ukončení právního zastoupení dne 11. 2. 2016, přičemž Mgr. Koprda tuto skutečnost oznámil žalované až dne 22. 2. 2016; žalovaná tudíž v době doručování přezkoumávaného rozhodnutí (tj. dne 19. 2. 2016) o ukončení zastoupení nemohla vědět. Doručovala-li proto přezkoumávané rozhodnutí Mgr. Koprdovi, postupovala dle názoru Nejvyššího správního soudu zcela správně (viz § 34 odst. 2 věta první správního řádu).

Stěžovateli přitom nelze přisvědčit v jeho námitce spočívající v nepřípustnosti analogického použití § 28 odst. 2 o. s. ř. ve vztahu ke správnímu řádu. Zdejší soud připomíná, že touto otázkou se zabýval již v minulosti a dovodil, že jelikož ustanovení

§ 33 a § 34 správního řádu, regulující zastoupení na základě plné moci, neobsahují žádnou úpravu následků vypovězení plné moci (resp. též jejího odvolání), je skutečně zapotřebí analogicky aplikovat ustanovení jiných právních předpisů, zejména pak § 28 odst. 2 o. s. ř., jenž stanoví, že vypovězení plné moci nabývá (v nynějším případě vůči správnímu orgánu) účinnosti až v momentu, kdy mu bylo oznámeno (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2009, č. j. 1 As 32/2009 – 58, na nějž ostatně přiléhavě odkázal již městský soud v napadeném usnesení; zdejší soud podotýká, že závěry vyslovené v citovaném rozsudku byly fakticky aprobovány též v usnesení Ústavního soudu ze dne 25. 2. 2010, sp. zn. III. ÚS 1945/09, dostupné na http://nalus.usoud.cz).

V posuzovaném případě tak lze shledat pochybení toliko na straně bývalého právního zástupce stěžovatele, který převzal přezkoumávané rozhodnutí v době, kdy v rámci řízení o správním vyhoštění účinky právního zastoupení vůči žalované i nadále trvaly, avšak neupozornil na to stěžovatele, nýbrž požádal žalovanou, aby rozhodnutí doručila stěžovateli sama. Nutno v této souvislosti poznamenat, že i kdyby tak žalovaná učinila, na plynutí lhůty pro podání žaloby by tato skutečnost neměla žádný vliv (viz § 34 odst. 2 věta poslední správního řádu).

S ohledem na shora popsané důvody dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že přezkoumávané rozhodnutí bylo stěžovateli řádně doručeno prostřednictvím jeho právního zástupce dne 19. 2. 2016. Lhůta 10 dnů pro podání žaloby podle § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců proto uplynula dne 29. 2. 2016. Podal-li stěžovatel u městského soudu žalobu až dne 18. 3. 2016, bylo namístě ji podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. jako opožděnou odmítnout. Městskému soudu proto nelze v hodnocení této otázky ničeho vytknout.

Závěrem Nejvyšší správní soud dodává, že nenechal bez povšimnutí stěžovatelovu argumentaci stran nebezpečí vážné újmy, které by mu v případě vyhoštění do vlasti mělo v důsledku jeho sexuální orientace (resp. též v důsledku rozporu nastoupení do armády s jeho přesvědčením) hrozit. Neshledal nicméně důvod, aby vzhledem k respektování mezinárodního závazku *non-refoulement*, implicitně vyjádřeného např. v čl. 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, či čl. 6 a 7 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, bylo v posuzované věci ustoupeno od uplatňování jinak závazných a striktních procesních pravidel obsažených v § 72 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců (délka lhůty pro podání žaloby), resp. v § 75 odst. 1 s. ř. s. (vázanost skutkovým a právním stavem, který tu byl v době rozhodování správního orgánu; srov. přiměřeně rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 8. 2015, č. j. 5 Azs 128/2015 – 27, a ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131).

Je-li stěžovatel přesvědčen, že by mu po navrácení do země původu hrozilo nebezpečí vážné újmy, dle názoru Nejvyššího správního soudu mu nic nebrání v tom, aby podal na území České republiky žádost o udělení mezinárodní ochrany, v rámci jejíhož zkoumání by byly posouzeny všechny relevantní okolnosti pro případné udělení azylu či doplňkové ochrany. Stejně tak lze poukázat na ustanovení § 120a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, dle něhož „[v]*zniknou-li důvody znemožňující vycestování cizince po dni nabytí právní moci rozhodnutí o vyhoštění, policie vydá nové rozhodnutí ve věci podle zvláštního právního předpisu po vyžádání závazného stanoviska ministerstva podle odstavce 1.*“ Jak možnost podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany, tak i povinnost správních orgánů

vydat nové rozhodnutí ve věci vyhoštění, nastala-li v mezidobí podstatná změna okolností, považuje Nejvyšší správní soud za dostatečné záruky pro respektování principu *non-refoulement* (srov. přiměřeně rozsudek sp. zn. 5 Azs 3/2011).

Na základě všech shora nastíněných úvah dospěl Nejvyšší správní soud v projednávané věci k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 větou poslední s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud mu proto náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 10. srpna 2016

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu